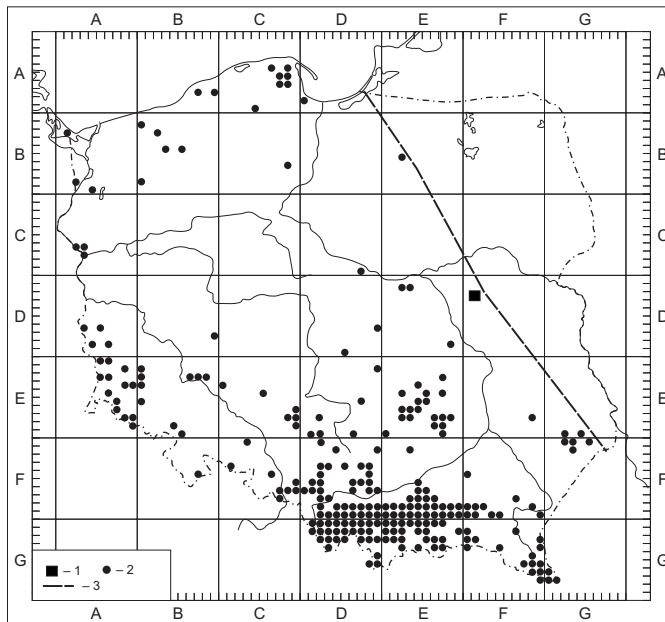

Nowe stanowisko *Oreopteris limbosperma* (Thelypteridaceae) we wschodniej Polsce

Zwarty zasięg tego gatunku obejmuje zachodnią Europę łącznie z Wyspami Brytyjskimi (JALAS & SUOMINEN 1972), na północy sięga po środkową Norwegię, zasięg południowy obejmuje północną Hiszpanię, południową Francję, środkowe Włochy oraz środkową Rumunię. Wschodnia granica opiera się na łuku Karpat Wschodnich w Rumunii i na Ukrainie, dalej przebiega przez obszar Polski, Szwecji i Norwegii.

W Polsce *Oreopteris limbosperma* posiada stosunkowo liczne stanowiska w południowej części kraju, na obszarze gór i wyżyn. Na nizinach występuje w dużym rozproszeniu, przy czym wschodni zasięg wyznacza linia Wisły. Jedyne niżowe stanowisko *Oreopteris limbosperma* położone na wschód od tej granicy znane było dotychczas wyłącznie z Pojezierza Olsztyńskiego (ZAJĄC & ZAJĄC 2001).

W 2007 r. odkryto nowe, zasięgowe stanowisko *Oreopteris limbosperma* położone na Wysoczyźnie Kałuszyńskiej w miejscowości Budy Przytockie, kwadrat ATPOL **FD21**; współrzędne geograficzne – 52°13'46,5" N; 21°44'57,6" E (Ryc. 1). Paproć znaleziono w prywatnym lesie położonym w północno-zachodniej części wsi, na zniekształconym przez eksploatację torfu, siedlisku olsu. Stanowisko jest bardzo silnie zagrożone ze względu na swój szczątkowy charakter – znaleziono jeden silnie zwarty polikormon składający się

Ryc. 1. Rozmieszczenie *Oreopteris limbosperma* w Polsce według ATPOL. 1 – stanowisko nowe, 2 – stanowiska publikowane, 3 – wschodnia granica zasięgu

Fig. 1. *Oreopteris limbosperma* distribution in Poland according to ATPOL. 1 – new sites, 2 – published sites, 3 – eastern expansion border

z 23 rozet – 8 większych i 15 bardzo małych. Największe liście osiągały długość 0,5 m, przy czym w 2007 r. żaden nie produkował zarodników. Paproć rośnie przy ścieżce, na krawędzi dawnego wyrobiska torfu, w którym wykształciło się zbiorowisko *Cicuto-Caricetum pseudocyperi*. Razem z *O. limbosperma* rosną zarówno gatunki ruderalne związane ze ścieżką, jak i rośliny przechodzące z torfowiska. Poniżej podajemy spis florystyczny z najbliższego sąsiedztwa kępy:

Budy Przytockie 26.08.2007, powierzchnia spisu 25 m², zwarcie warstw: A – 50%, B – 20%, C – 70%. A – *Alnus glutinosa* 3; B – *Viburnum opulus* 2; C – *Oreopteris limbosperma* 3, *Urtica dioica* 3, *Carex pseudocyperus* 3, *Cirsium oleraceum* 2, *Valeriana simplicifolia* 1, *Lycopus europaeus* 1, *Filipendula ulmaria* 1, *Caltha palustris* 1, *Geum urbanum* 1, *Scutellaria galericulata* 1, *Eupatorium cannabinum* +, *Prunella vulgaris* +, *Artemisia vulgaris* +, *Bidens cernua* +, *Viola palustris* +, *Plantago major* +, *Cicuta virosa* +.

Summary. A new site of *Oreopteris limbosperma* (Thelypteridaceae) in eastern Poland. In 2007 a new site of *Oreopteris limbosperma* was found in the locality of Budy Przytockie in the Kałuszyńska Upland (square ATPOL FD21; geographical coordinates – 52°13'46,5" N; 21°44'57,6" E). The eastern border of the expansion of this species runs across lowland Poland. The newly discovered site quite significantly moves the occurrence border of this species to the east of the Vistula river.

LITERATURA

JALAS J. & SUOMINEN J. (red.) 1972. Atlas Florae Europaeae. Distribution of vascular plants in Europe 1. s. 121, 3 + 150 map. – The Committee for Mapping the Flora of Europe & Societas Biologica Fennica Vanamo, Helsinki.

ZAJĄC A. & ZAJĄC M. (red.). 2001. Atlas rozmieszczenia roślin naczyniowych w Polsce. s. xii + 714. Nakładem Pracowni Chorologii Komputerowej Instytutu Botaniki, Uniwersytet Jagielloński, Kraków.

ZYGMUNT GŁOWACKI i PAWEŁ MARCINIUK, *Zakład Botaniki, Instytut Biologii, Akademia Podlaska, ul. B. Prusa 12, PL-08-110 Siedlce, Polska; e-mail: pawelm@ap.siedlce.pl*

Przyjęto do druku: 03.06.2008 r.

Nowe stanowisko *Carex parviflora* (Cyperaceae) w Tatrzańskim Parku Narodowym (Karpaty Zachodnie)

Carex parviflora Host [= *Carex nigra* Bell.] (turzyca czarna) jest gatunkiem alpejskim, którego zasięg ogólny obejmuje góry Europy Środkowej i Południowej (CHATER 1980). Występuje bardzo rzadko w Karpatach (Tatry Zachodnie, Bučegi Mts, Făgărasului Mts i Paringului Mts), w Pirinie, Apeninach, częściej w Alpach (HOLUB & GRULICH 1999; ASSYOV & PETROVA 2006).

W Polsce należy do grupy najrzadszych gatunków. Dotychczas znana była jedynie z czterech stanowisk w Tatrach Zachodnich: Ciemniak (PAWŁOWSKI 1930), Krzesanica (PAWŁOWSKI 1925), Dolina Litworowa (DELIMAT 1999) oraz poniżej Małołackiej Przełęczy